

LNETT AS
Postboks 8124
4068 STAVANGER

Vår dato: 16.12.2024

Vår ref.: 202206637-18 Oppgis ved henvendelse

Deres ref.:

NVE gir tillatelse til å rive 50 kV-kraftledningene Gilja-Maudal og Maudal-Oltedal

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) gir Lnett AS tillatelse til å rive 50 kV-kraftledningene Gilja–Maudal og Maudal–Oftedal i Gjesdal kommune i Rogaland. Dokumentene er også å finne på www.nve.no/8801/A.

Denne tillatelsen kan påklages, se opplysninger på siste side. Eventuelle klager vil bli sendt Lnett til uttalelse før saken legges fram for Energidepartementet.

Vedtak

NVE mener at fordelene ved å rive kraftledningene Gilja–Maudal og Maudal–Oltedal er større enn ulempene. I medhold av energilovskriften § 3-5 d, første ledd, gir NVE Lnett tillatelse til å rive følgende anlegg:

- Ca. 9,1 kilometer 50 kV luftledning Gilja–Maudal, inkludert 64 master
- Ca. 19,7 kilometer 50 kV luftledning Maudal–Oltedal, inkludert 163 master

For Maudal–Oltedal vil de to siste kilometerne av ledningen fra Rage, mast 164, til Oltedal beholdes. NVE gir med dette tillatelse til at denne delen av ledningen inngår i Lnetts distribusjonsnett.

Vilkår

Ved nedleggelse plikter konsesjonæren å fjerne anlegget og så langt det er mulig føre landskapet tilbake til naturlig tilstand, og NVE kan sette frister og krav for arbeidet.

- Rivingen skal beskrives i, og gjennomføres i henhold til en detaljplan, som er godkjent av NVE. Se brev med NVE-ref. 202413700.
- Rivingen skal være gjennomført innen 16. desember 2027.

Bortfall av konsesjon

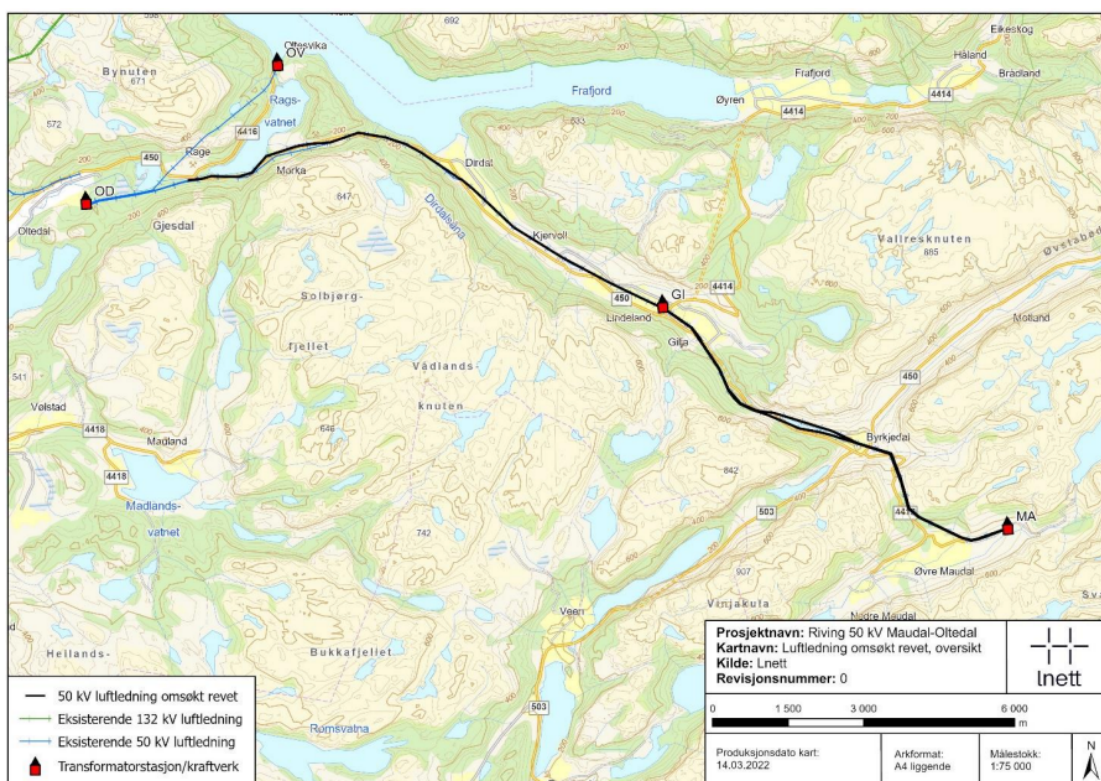
- Punkt 59 og 81 i anleggskonsesjon meddelt Lyse Elnett (nå Lnett) 16.12.2020 (NVE-ref. 201902776-3) bortfaller når anleggene er fjernet og områdene er istandsatt.

Bakgrunn

Bakgrunnen for søknaden om riving er endret nettilknytning for Maudal kraftverk. I forbindelse med fornyelsen av Maudal kraftverk ble nettilknytningen til kraftverket flyttet til Gilja transformatorstasjon. I 2023 ble Maudal kraftverk lagt ned og det første nye kraftverket, Maudal Øvre, satt i drift. Det andre nye kraftverket, Maudal Nedre, ventes satt i drift i 2025. Begge kraftverkene tilknyttet 22 kV-distribusjonsnettet under Gilja transformatorstasjon. Kunder som tidligere var forsynt direkte under Maudal kraftverk er nå forsynt fra Gilja transformatorstasjon. Gilja transformatorstasjon har fått økt transformeringskapasitet for å ta imot kraft fra de nye kraftverkene. Lnett skriver at omleggingen av nettet gjør at behovet for 50 kV-ledningene Gilja-Maudal og Maudal-Oltedal faller bort. Ledningene er vist på Figur 1.

I tillegg er ledningene, med unntak av strekningen Rage-Oltedal, fra henholdsvis 1930 og 1949, og har nådd sin forventede levetid. Ifølge Lnett er strømforsyningen til Maudal og Ørdsdalen lagt om slik at strømkunder i disse områdene er tilknyttet distribusjonsnettet fra Gilja transformatorstasjon.

Figur 1: 50 kV luftledninger som er omsøkt revet er vist med svart strek. Kilde: Søknaden.

Behandling av søknaden

Anlegg med konsesjon etter energiloven, kan etter energilovforskriften § 3-5 bokstav d ikke nedlegges uten tillatelse fra NVE. Lnett har derfor sendt søknad til NVE om tillatelse til nedleggelse av kraftledningen.

Søknad om riving er sendt inn samtidig som detaljplanen. Normalt behandler NVE søknad om konsesjon først, for å så vurdere om det skal settes vilkår om detaljplan som deretter skal godkjennes av NVE før anleggsarbeidene kan starte.

Regjeringen lanserte 19. april 2023 «Handlingsplan for raskere nettutbygging og bedre utnyttelse av nettet». Ett av tiltakene er justering av prosessen for detaljplan, og innebærer at NVE skal legge til rette for samtidig behandling av søknad og detaljplan i mindre saker. NVE vurderer at saken er tilstrekkelig detaljprosjektert, og av en sånn størrelse at det er mulig å behandle søknad om riving og godkjenning av detaljplan samtidig. Søknaden og detaljplanen var derfor på felles høring med høringsfrist 30. september 2024. De fleste innkomne uttalelsene omhandlet anleggsarbeidet, og er vurdert i detaljplansaken (NVE-ref. 202413700).

Uttalelsen fra Rune Imsland er relevant for vedtak om riving, og omtales her. Han skriver til NVE 20. september 2024, at han ønsker at ledningen mellom Rage og Oltedal skal rives fordi den går igjennom et naturreservat. Han viser til at området brukes til hekking, hvile og overvintring av fugler, og at flere fuglearter som finnes her har utfordringer med å unngå ledningene. Lnett skriver i kommentar til uttalelsen at de ønsker å bruke ledningen i fremtidig 22 kV nett.

Alle innkomne høringsuttalelser og Lnett sine kommentarer til disse er tilgjengelige på sakens nettside: www.nve.no/8801/A.

Lnett skriver i søknaden at de tar sikte på å inngå minnelige avtaler med berørte grunneiere og rettighetshavere. De søker derfor ikke om ekspropriasjon på nåværende tidspunkt.

NVEs vurdering

Virkninger for kraftsystemet

Lnett skriver at omleggingen av nettet gjør at behovet for 50 kV ledningene Gilja-Maudal og Maudal-Oltedal faller bort. NVE støtter Lnett sin vurdering om at ledningene ikke lenger er nødvendige, og at de derfor bør rives.

Andre virkninger av å fjerne ledningen

Lnett har i søknaden vurdert virkninger for areal, miljø og andre allmenne interesser. De skriver i søknaden at riving av ledningene vil ha positive virkninger for miljø og samfunn når ledningene er revet og områdene istandsatt.

NVE er enig i Lnetts vurdering, og mener riving av ledningen vil ha positive virkninger etter endt anleggsperiode. Vi viser til godkjenning av detaljplan (NVE-ref. 202413700-9) for nærmere beskrivelse av tiltak som planlegges iverksatt for å redusere negative virkninger i anleggsfasen.

NVEs vurdering av om 2 km av 50 kV kraftledningen mellom Rage–Oltedal kan bli stående

Ifølge søknaden er ledningen fra Rage til Oltedal transformatorstasjon fra 1990-tallet, og i bedre stand enn resten av forbindelsen Maudal–Oltedal. Normalt pålegger NVE nettselskaper å rive ledninger som ikke lenger er i drift.

I e-post av 21. november opplyser Lnett til NVE at de skal etablere en ny 22 kV kraftledning mellom Oltedal–Oltesvik sannsynligvis i løpet av 2025 og 2026. Ledningen vil bli en del av nytt 22 kV nett som skal knyttes videre mot Gilja.

Lnett skriver videre at fordi området mellom Rage og Oltesvik er et våtmarksområde, er det vanskelig fremkommelighet til ledningen. Gjenbruk av 50 kV ledningen vil medføre mindre anleggsarbeid i dette området.

Dersom Lnett blir pålagt å rive ledningen helt inn til Oltedal stasjon, skriver de at de antagelig vil legge 22 kV ledning i en ny trasé, noe som ville redusert antall luftledninger gjennom våtmarksområdet. Samtidig vil det på strekningen Rage–Oltedal uansett være ledninger som står igjen (se figur 2), og Lnett mener det er hensiktsmessig å samle inngrepene. Lnett oppgir også et kostnadsestimat for ny 22 kV ledning, der de skriver at ny 22 kV ledning mellom Oltedal–Rage vil koste mellom 5 og 15 millioner kroner.

Figur 2 viser de tre 50 kV-ledningene som i dag går fra Oltedal transformatorstasjon mot Rage. Den ene ledningen går fra Oltedal til Oltesvik, og er ifølge Lnett planlagt revet når nytt 22 kV nett er bygget. Den andre ledningen går mellom Oltedal–Maudal, og er omsøkt revet med unntak av de 2 siste kilometerne fra Rage til Oltedal stasjon. Den tredje ledningen går mellom Oltedal og Gilja og skal bli stående. 50 kV-ledningen mellom Gilja til Maudal rives også.

Figur 2: 50 kV ledninger mellom Oltedal transformatorstasjon–Rage. Kilde: E-post fra Børre Dybesland i Lnett, 21. november 2024.

Som Lnett skriver, kan det være hensiktsmessig å la ledningene bli stående ved siden av hverandre for å samle inngrepene fremfor å bygge nytt 22 kV nett et annet sted. NVE er enig i dette. Vi konstaterer samtidig at når nytt 22 kV nett er bygget, ønsker Lnett å rive 50 kV ledningen Oltedal–Oltesvik. Da vil 22 kV-ledningen stå igjen ved siden av 50 kV ledningen Gilja–Oltedal.

I e-post av 2. desember opplyser Lnett av dagens 50 kV master er mellom 17 og 22 meter. Høyden over terrenget er noe lavere siden de fleste er sprengt eller gravd ned. Bildet under viser dagens 50 kV ledning, som Lnett ønsker å la ble stående.

Figur 3: Dagens 50 kV ledning på strekningen Rage–Oltedal. Kilde: E-post fra Børre Dybesland i Lnett, 2. desember 2024.

Lnett opplyser samtidig at høyden for en 22 kV ledning varierer mellom 8 og 16 meter. Bildet under viser en 22 kV ledning Lnett nylig har bygget i Ryfylke.

Figur 4: Eksempel på en 22 kV ledning som Lnett har bygget i Ryfylke. Kilde: E-post fra Børre Dybesland i Lnett, 2. desember 2024.

NVE konstaterer at 50 kV-ledningen har større og bredere master enn en 22 kV ledning. Gjenbruk av dagens 50 kV ledning i fremtidig 22 kV nett, vil dermed medføre større visuelle virkninger enn om ledningen rives og bygges med de dimensjoner som er vanlige for 22 kV. NVE er også enig med Imsland om at ledningen kan være en kollisjonsfare for fugl, men vi mener at situasjonen for fugl vil bedres når det er færre 50 kV ledninger som går parallelt.

NVE mener allikevel det er gode grunner til å la ledningen bli stående, og vi peker spesielt på at gjenbruk av ledningen vil spare kostnader når nytt 22 kV nett skal bygges. Bygging av nett er finansiert av nettleien, og NVE ønsker at utvikling av strømnettet skal være samfunnsøkonomisk rasjonell. Gjenbruk av ledningen er også mer miljøvennlig enn å rive og bygge ny ledning. NVE vurderer derfor at fordelene ved å la ledningen bli stående for å kunne brukes til ny 22 kV ledning, er større enn ulempene, som er knyttet til fugl og visuelle virkninger. Ledningen vil inngå i Lnetts distribusjonsnett.

Oppsummering

NVE mener at Lnett har gitt en tilstrekkelig begrunnelse for hvorfor ledningene kan rives, og at rivingen ikke har vesentlige permanente negative virkninger. Det vil være ulemper i anleggsfasen, og behovet for avbøtende tiltak er vurdert i forbindelse med godkjenning av detaljplan for rivingen. NVE mener derfor at fordelene ved tiltaket er større enn ulempene, og vi gir tillatelse til å rive ledningene. NVE tillater også at 50 kV-ledningen fra mast 164 ved Rage, inn til Oltedal transformatorstasjon, kan bli stående for å brukes i fremtidig 22 kV nett.

Orientering av grunneiere/rettighetshavere

Vedlagt følger et brev med underretning om vedtakene. NVE ber om at dette så snart som mulig blir sendt til berørte grunneiere/rettighetshavere

NVE ber om en bekreftelse på at orienteringsbrevet er sendt ut med opplysning om dato for utsendelsen.

Orientering av systemansvarlig

NVE viser til forskrift om systemansvaret i kraftsystemet. Forskriften gjelder systemansvarlig og enhver som helt eller delvis eier eller driver nett, produksjon eller organisert markedsplass, samt omsetter og sluttbrukere. Konesjonæren plikter å informere systemansvarlig i tråd med kravene i gjeldende forskrift. Systemansvarlig skal blant annet fatte vedtak om godkjenning av nye anlegg eller endringer i eksisterende anlegg før disse kan idriftsettes. Plikten til å informere systemansvarlig gjelder også ved endringer i anlegget som ikke utløser behovet for ny anleggskonesjon. Se Reguleringsmyndigheten for energi sine nettsider for mer informasjon om systemansvarsforskriften og veiledere. Se Statnetts nettsider for gjeldende retningslinjer.

Med hilsen

Carsten Stig Jensen
konesjonsansvarlig

Ingrid Myrtveit
seksjonssjef

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Orientering om rett til å klage

Frist for å klage	Fristen for å klage på vedtaket er 20. januar 2025 eller 3 uker fra den dagen vedtaket kom frem til deg. Hvis vedtaket ikke har kommet frem til deg, starter fristen å løpe fra den dagen du fikk eller burde ha fått kjennskap til vedtaket. Det er tilstrekkelig at du postlegger klagen før fristen løper ut. Klagen kan ikke behandles dersom det har gått mer enn 1 år siden NVE fattet vedtaket
Du kan få begrunnelsen for vedtaket	Hvis du har fått et vedtak uten begrunnelse, kan du be NVE om å få en begrunnelse. Du må be om begrunnelsen før klagefristen løper ut.
Hva skal med i klagen?	Klagen bør være skriftlig. I klagen må du: <ul style="list-style-type: none">• Skrive hvilket vedtak du klager på.• Skrive hvilket resultat du ønsker.• Opplyse om du klager innenfor fristen.• Undertegne klagen. Hvis du bruker en fullmektig, kan fullmektigen undertegne klagen. I tillegg bør du begrunne klagen. Dette betyr at du bør forklare hvorfor du mener vedtaket er feil.
Du kan få se dokumentene i saken	Du har rett til å se dokumentene i saken, med mindre dokumentene er unntatt offentlighet. Du kan henvende deg til NVE for å få innsyn i saken.
Vilkår for å gå til domstolene	Hvis du mener vedtaket er ugyldig, kan du gå til søksmål. Du kan bare gå til søksmål dersom du har klaget på NVEs vedtak, og klagen er avgjort av Energidepartementet (ED) som overordnet forvaltningsorgan. Du kan likevel gå til søksmål dersom det har gått 6 måneder siden du sendte klagen, og det ikke skyldes forsømmelse fra din side at klagen ikke er avgjort.
Sakskostnader	Dersom NVE eller ED endrer vedtaket til din fordel, kan du søke om å få dekket vesentlige og nødvendige kostnader. Du må søke om dette innen 3 uker etter at klagevedtaket kom frem til deg.
Hvem kan klage på vedtaket?	Hvis du er part i saken, kan du klage på vedtaket. Du kan også klage på vedtaket hvis du har rettslig klageinteresse i saken.
Hvor skal du sende klagen?	Du må adressere klagen til ED, men sende den til NVE. NVEs -epostadresse er nve@nve.no . NVE vurderer om vedtaket skal endres. Dersom NVE ikke endrer vedtaket, vil vi sende klagen til ED.

Denne forklaringen er basert på forvaltningslovens regler i §§ 11, 18, 19, 24, 27 b, 28, 29, 31, 32 og 36.

Mottakerliste:

LNETT AS

Kopimottakerliste: